

Stratejik ve
Sosyal Arařtırmalar

TÜRKİYE GÜNDEM ARAŐTIRMASI

- İsrail Saldırısı -

ARAŞTIRMA GRUBU

Prof. Dr. Özer SENCAR

Dr. Sıtkı YILDIZ

HAZİRAN – 2010

MetroPOLL Stratejik ve Sosyal Arařtırmalar Merkezi A.Ő.

Cinnah Caddesi No: 67/18 06680 Çankaya/ANKARA

Tel: (312) 441 4600 Faks: (312) 441 7490

www.metropoll.com.tr

SUNUŞ

Bu araştırma, İsrail ambargosu altındaki Gazze’ye yardım götüren gemilere İsrail askerlerinin müdahalesi, ve bunun sonucunda meydana gelen çok sayıda yaralanma ve ölümlerin Türk Halkı tarafından nasıl algılandığı ve beklentilerini belirlemek amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırma; Adana, Ağrı, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Mersin, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Kırıkkale, Ordu, Samsun, Trabzon, Van, Zonguldak ve Osmaniye’yi içeren 31 ilin merkez ilçe/ilçeleri, diğer ilçeler ve köylerinde **3 Haziran 2010** tarihlerinde toplam **1000 kişi** ile cati yöntemi ile yapılmıştır. Araştırma cinsiyet, yaş, il ve illerdeki merkez ilçe/ilçeler, taşra ilçeleri ve köy kotaları uygulanarak, **0,95 güven sınırları** içinde **± 3 hata payı** ile gerçekleştirilmiştir.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Özer SENCAR

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	1
İÇİNDEKİLER.....	2
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3

BİRİNCİ BÖLÜM

GÜNCEL KONULARA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER.....	4
1.1. Size göre, İsrail'in yardım gemilerine saldırmasının asıl amacı neydi?	5
1.2. Türkiye'nin İsrail'e göstermiş olduğu tepkiyi yeterli görüyor musunuz?	5

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BÖLGELERİ VE ÖRNEKLEM	6
2.1. Görüşme yapılan il dağılımı.....	7
2.2. Görüşme yapılan bölge tipi	7
2.3. Örneklemin demografik özellikleri	8

YÖNETİCİ ÖZETİ

İsrail'in, Gazze'ye insani yardım götüren yardım gemilerine saldırması, son bir haftanın en çok konuşulan olayı oldu. Gerek Türkiye ve gerek dünya kamuoyunda büyük bir infial uyandıran bu saldırılarla ilgili öne çıkan iki önemli soru vardı:

Birincisi, İsrail'in bu saldırıları gerçekleştirirken gerçek gayesinin ne olduğuydu. İsrail resmi makamları saldırı sonrasında yaptıkları açıklamalarda amaçlarının Gazze'ye yönelik olarak uygulanan ambargonun delinmesini önlemek olduğunu açıkladılar. Ancak bu gerekçe böylesi bir saldırıyı tek başına açıklamaya yeterli değildi. Nitekim halkın yaklaşık yarısı İsrail'in dillendirdiği bu gerekçeyi inandırıcı bulmuyor. Saldırının gerçek amacının ambargonun delinmesini önlemek olduğunu düşünenlerin oranı % 33,3 iken, saldırıda asıl hedefin Tayip Erdoğan ve hükümetini iç ve dış kamuoyunda yıpratmak olduğuna inananların oranı ise % 45, 2'ü buluyor.

Kamuoyunun ağırlıklı olarak bu düşünceye sahip olmasında iki önemli etkenin olduğu söylenebilir: İlki, özellikle Davos'taki “One Minute” olayı başlayan süreçte İsrail ile Türkiye arasındaki ilişkilerde gerilimin dozunun hep yüksek olmasıdır. İkincisi ise Türkiye'nin son dönemlerde Ortadoğu'da daha aktif bir politika izlemesi ve belirleyici bir aktör haline gelme çabasıdır. Kamuoyu, bunların İsrail'de büyük bir rahatsızlık yarattığının farkındadır, bu nedenle de son saldırıyı da İsrail'in Türkiye yönelik bir rahatsızlığın bir dışavurumu olarak yorumlamaktadır.

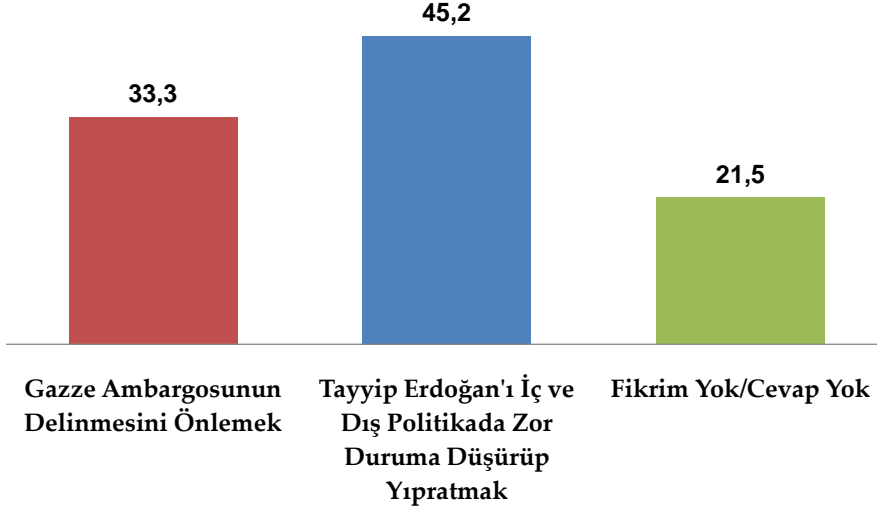
Üzerinde durulması gereken ikinci soru ise, bu saldırının ertesinde Türkiye'nin İsrail'e yeterli tepki gösterip gösteremediği ile ilgilidir. Aslında Türkiye, olayın hemen sonrasında çok net ve sert bir tepki ortaya koydu. Dışişleri Bankı BM Genel Kurulu'nda, Başbakan ise partisinin grup toplantısında İsrail'in saldırısını bir “devlet terörü” olarak nitelediler. BM'den İsrail'i kınayan bir kararın çıkmasını sağladılar. Türkiye, İsrail'den tutuklananların hem serbest bırakılmasını ve yaralılar ile olayda hayatını kaybedenlerin cenazelerin acilen Türkiye'ye gönderilmesini talep ettiler. İsrail ile planlanan askeri tatbikatlar ve enerji antlaşmaları iptal edildi. Meclis'teki tüm partiler ilk defa bir olayda bir araya gelerek oybirliği ile İsrail'i kınayan bir metnin altına imza attılar.

Fakat saldırı öylesine vahim sonuçlar yarattı ki, İsrail'e gösterilen tepkiler kamuoyunu tatmin etmedi. Halkın sadece üçte biri (%33,2) bu saldırı ertesinde gösterilen tepkiyi yeterli görürken, halkın % 60,7'ü gösterilen tepkinin yeterli olmadığı kanısında. Bu kadar ciddi bir oranda İsrail aleyhtarlığının kamuoyunda yer etmiş olmasına hiçbir siyasi aktör kayıtsız kalmaz. Bu itibarla bundan sonraki süreçte, İsrail'e karşı daha sert önlemlerin alınması -örneğin silah alınmasına yönelik antlaşmaların iptal edilmesi- ve diplomatik ilişkilerin daha düşük bir seviyede yürütülmesi söz konusu olabilir.

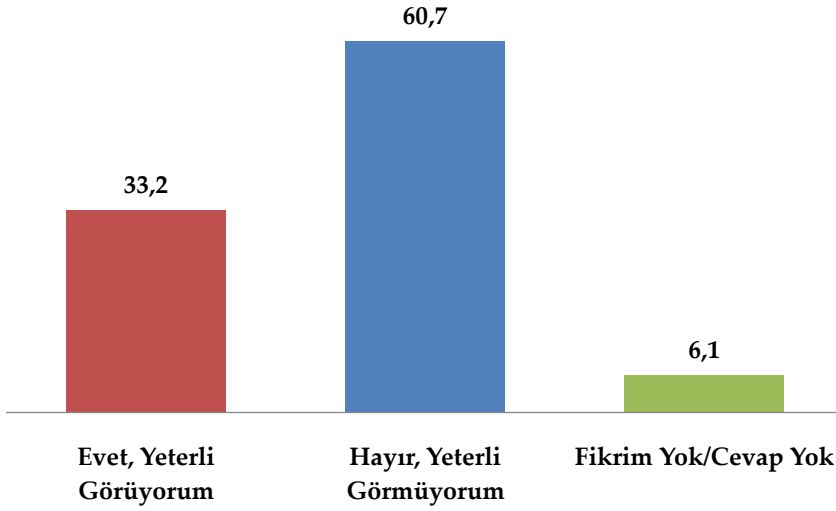
BİRİNCİ BÖLÜM

GÜNCEL KONULARA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

1.1. Size Göre, İsrail'in Yardım Gemilerine Saldırmasınının Asıl Amacı neydi?

1.2. Türkiye'nin İsrail'e Göstermiş Olduğu Tepkiyi Yeterli Görüyor musunuz?

İKİNCİ BÖLÜM ARAŞTIRMA BÖLGELERİ VE ÖRNEKLEM

2.1. Görüşme Yapılan İl Dağılımı

	Sayı	Yüzde
Adana	29	2,9
Ağrı	13	1,3
Ankara	66	6,6
Antalya	39	3,9
Balıkesir	24	2,4
Bursa	41	4,1
Denizli	19	1,9
Diyarbakır	31	3,1
Edirne	17	1,7
Erzurum	15	1,5
Eskişehir	10	1
Gaziantep	28	2,8
Hatay	38	3,8
Mersin	23	2,3
İstanbul	186	18,6
İzmir	60	6
Kastamonu	12	1,2
Kayseri	34	3,4
Kocaeli	46	4,6
Konya	31	3,1
Malatya	20	2
Manisa	42	4,2
Mardin	18	1,8
Muğla	18	1,8
Ordu	19	1,9
Samsun	39	3,9
Trabzon	17	1,7
Van	19	1,9
Zonguldak	16	1,6
Kırıkkale	23	2,3
Osmaniye	7	0,7
TOPLAM	1000	100

2.2. Görüşme Yapılan Bölge Tipi

	Sayı	Yüzde
Merkez	589	58,9
İlçe	253	25,3
Kır	158	15,8
TOPLAM	1000	100

2.3. Örneklemin Demografik Özellikleri

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kadın	514	51,4
Erkek	486	48,6
Yaş Gurubu		
18-24	153	15,3
25-34	266	26,6
35-44	211	21,1
45-54	167	16,7
55+	203	20,3
TOPLAM	1000	100